

Rapportage werkbezoek Zuid-Korea

3 okt - 13 okt 2014

Opdrachtgever:
Baerends, Drs. B. (Bernard)
Min EZ DGNR-RRE

BAS code: BO-11-011.04-043

Ecosystemen

DATUM

12 december 2014

AUTEUR

M.J. Baptist

VERSIE

2.0

Wageningen UR (Wageningen University and various research institutes) is specialised in the domain of healthy food and living environment.

IMARES, part of Wageningen UR, is a leading, independent research institute that concentrates on research into strategic and applied marine ecology.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond en aanleiding	5
1.2	Doelstellingen	5
2	Verslag en resultaten	6
3	Verslag van bespreking MoU op 6 oktober 2014	14
4	Verslag van de bijeenkomst over werelderfgoed	21

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Aan de westkust van Korea ligt een waddengebied. De Koreanen noemen dit de Getbol. Het heeft opmerkelijke overeenkomsten met onze wadden. Het bestaat uit uitgebreide slikkige getijdengebieden die, net als onze wadden, zijn gevormd uit marien sediment gedurende het Holoceen. In de Getbol is een grote diversiteit aan bodemdieren te vinden. En net als onze wadden is de Getbol van groot internationaal belang als tussenstop voor trekvogels. Maar er zijn ook grote verschillen. De Getbol hebben geen waddeneilanden, maar meer dan duizend rotseilandjes. Het getijverschil is met 7 m veel groter dan in onze wadden, en de vogels die hier komen opvetten maken deel uit van de "East-Asian Australasian Flyway".

Sinds 2009 bestaat er een samenwerkingsovereenkomst tussen de trilaterale waddenzeestaten en Korea. In de afgelopen vijf jaar is er veel bereikt, vooral op het gebied van educatie en voorlichting, en zijn diverse MoU bijeenkomsten gehouden. Voor de komende jaren is de doelstelling om meer aan wetenschap, management en monitoring te doen. In dat kader is een nadere samenwerking op de vakgebieden van monitoring en onderzoek naar bentische ecologie en morfologie gevraagd.

Het Ministerie van EZ is betrokken bij de MoU met Korea volgend uit de trilaterale samenwerking voor de Waddenzee. Tijdens de laatste ministersconferentie in Tønder is afgesproken dat een volgende MoU bijeenkomst gehouden zou worden tijdens de internationale uitwisseling voor de Convention on Biological Diversity (CBD) in Zuid-Korea. Dit vloeit voort uit de Tønder Declaration (Ministeriële Verklaring §71; februari 2014). Expert-inbreng namens EZ was nodig voor bovengenoemde vakgebieden. Bovendien kon dit werkbezoek worden gebruikt om nadere afspraken te maken over de begeleiding van Korea met hun Werelderfgoed aanvraag, passend binnen het MoU. De sleutelpersoon aan Koreaanse zijde voor zowel de wetenschappelijke samenwerking binnen de MoU als de werelderfgoed aanvraag is SeungSoo Chun van Korea National Park Service. Vanuit Nederlandse zijde werd voorgesteld om Martin Baptist, IMARES en Waddenacademie als expert aan het team toe te voegen. De personele kosten voor dit project zijn vergoed door het Ministerie van Economische Zaken onder BAS code BO-11-011.04-043. Aan de reis- en verblijfkosten (materiele kosten) heeft de Waddenacademie 50% bijgedragen.

Dit document geeft een verslag van het werkbezoek aan Korea en gaat in op een mogelijk vervolg.

1.2 Doelstellingen

Een eerste doelstelling van dit project was om expert-inbreng te geven in het internationale Wadden Sea team dat namens de trilaterale Waddenzeestaten naar de Convention on Biological Diversity (CBD) in Zuid-Korea ging. Een tweede doelstelling was om de expert mee te laten schrijven aan het werkprogramma 2014-2018 voor de MoU met Korea, op het gebied van wetenschap, monitoring en management van wadensystemen. Een derde doelstelling was om een eerste aanzet te doen tot samenwerking op het gebied van het schrijven van een werelderfgoed aanvraag van een mariene wetland site in Zuid-Korea.

2 Verslag en resultaten

6 oktober 2014

Op 6 oktober is een bijeenkomst gehouden waarin de resultaten van de lopende MoU zijn geëvalueerd en afspraken zijn gemaakt over een vervolg. Deze bijeenkomst vond plaats te PyongYong met de Korea Marine Environment Management Corporation (KOEM). KOEM is een uitvoeringsorganisatie van het Ministry of Oceans and Fisheries (MOF) en verantwoordelijk voor een aantal taken waaronder oliebestrijding, de selectie van sites voor Marine Protected Areas en monitoring van getijdegebieden. MOF is de nieuwe naam voor het Ministry of Land, Transport and Maritime Affairs waarmee in 2009 de MoU was ondertekend. Een volledig verslag van deze bijeenkomst is opgenomen als Hoofdstuk 3 van dit verslag.

De bijeenkomst op 6 oktober heeft een aantal activiteiten vastgelegd die richtinggevend zijn voor een op te stellen werkprogramma voor de periode 2015-2018. Hoofdzaken hierin betreffen:

- Het uitwisselen van kennis en ervaring op het gebied van beleid en management over thema's als restauratie van ecosystemen, adaptatie aan klimaatverandering en evaluatie van beleid en beheer. Mogelijk dat Building with Nature oplossingen vanuit de Nederlandse waterbouwsector hierin een rol kunnen spelen?
- Het versterken van het kennisnetwerk rond (trek)vogelmonitoring. Mogelijk dat het Metawad netwerk verbonden kan worden?
- Het verder uitbouwen van de samenwerking op educatie en voorlichting. Dit is een van de meest succesvolle onderdelen van de MoU geweest tot dusverre.
- Er zal een Science-Policy Matrix worden opgesteld voor de Koreaanse Getbol naar analogie van de door het CWSS in ontwikkeling zijnde Science-Policy Matrix voor de wadden. Tijdens de workshop bleek de naam "policy" tot verwarring te leiden. De gebruikte thema's hebben meer betrekking op "management issues" dan "policy issues". Bovendien ervoeren de deelnemers aan Koreaanse zijde een groot gat tussen management (beheer) en policy (beleid). Vanaf nu spreken we van een Science-Management Matrix. De lead voor deze activiteit ligt bij de Waddenacademie. De Waddenacademie zal agenderend en stimulerend optreden richting de Koreaanse partners om hen te bewegen de Science-Management Matrix in te vullen en hierover discussie te voeren.
- Er zal een stappenplan worden uitgewerkt om te komen tot verdiepend wetenschappelijk onderzoek:
 1. Definiëren van onderzoeksthema's die interessant zijn in het kader van de MoU.
 2. Benaderen van NL-DE-DK-KO wetenschappers (hoogleraren) die mogelijk geïnteresseerd zijn in het uitvoeren van onderzoek m.b.t. Wadden & Korea.
 3. Het op hoofdlijnen beschrijven van een integraal wetenschappelijk programma op gedefinieerde thema's samen met geïnteresseerde wetenschappers. Dit programma omvat PhD-studenten van Koreaanse en Europese zijde die onderzoek doen aan en in beide systemen.
 4. Het benaderen van nationale financiers van wetenschappelijk onderzoek.Bovenstaande vier activiteiten worden uitgevoerd onder de vlag van de MoU. De lead ligt bij de CWSS. De bedoeling is dat dit uitmondt in een wetenschappelijk programma waarin ieder land voor eigen financiering zorgt vanuit haar eigen National Science Foundation. Gezien het integrale karakter zullen extra kosten bestaan uit reis- en verblijfkosten voor uitwisseling. De MoU is instrumenteel om financiering te verwerven.

7 oktober 2014

Op 7 oktober zijn alle partijen bij elkaar geweest om de presentaties voor te bereiden voor de Side Event op de 12th Conference of the Parties to the Convention of Biodiversity, Figuur 1. Het programma is weergegeven in Annex 3 van Hoofdstuk 3 van dit verslag. Omdat Hubert Farke al langere tijd betrokken is bij de MoU is besloten dat hij een gezamenlijke presentatie houdt mede namens Martin Baptist.

Figuur 1. Werksessie op 7 oktober om de presentaties voor te bereiden.

8 oktober 2014

Op 8 oktober 2014 is de samenwerking gepresenteerd op een Side Event van de 12th Conference of the Parties to the Convention of Biodiversity (CBD) in Zuid-Korea, Figuur 2 en Figuur 3. Tevens bezochten we de Side Event van de East Asian-Australasian Flyway Partnership (EAAFP - <http://www.eaaflyway.net/>). De EAAFP is een belangrijke partner in de samenwerking met betrekking tot de trekvogels van beide waddengebieden. Zie ook <http://www.eaaflyway.net/our-activities/eaafp-at-the-cbd-cop12/>.

Figuur 2. Hubert Farke, Nationaal Park Niedersachsen, gaf een gezamenlijke presentatie mede namens Martin Baptist over wetenschap en monitoring.

Figuur 3. Groepsfoto van deelnemers aan de Side Event.

9 oktober 2014

Op 9 oktober onthaalden onze Koreaanse gastheren ons op een excursie naar een Koreaanse tempel gelegen aan de oostkust van Korea, Figuur 4. In de middag bezochten we de Side Event van de Yellow Sea Ecoregion Support Project (http://en.wwfchina.org/en/what_we_do/marine/yellow_sea_ecoregion/). Voor de toekomstige bescherming van de Koreaanse Getbol is het belangrijk om aan te sluiten bij (de bescherming van) de internationale Gele Zee.

Figuur 4. Bezoek aan de Naksansa tempel.

10 oktober 2014

Op 10 oktober is er een overleg geweest met het World Heritage Promotion Team of Korean Tidal Flats. Benodigde stappen voor de nominatie zijn besproken en er is een bijeenkomst van Waddenzee werelderfgoed experts gepland om de nominatie inhoudelijk te bespreken. Bescherming is essentieel want hier komt bijvoorbeeld de Kleine lepelaar voor (1.600 individuen wereldwijd) en de zeer bijzondere Lepelbekstrandloper (slechts 400 exemplaren wereldwijd). Het team dat de nominatie voorbereid heeft

aangegeven dat ze onze hulp en ervaring nodig hebben bij een aantal onderdelen van het nominatiedossier. Een bespreekverslag is opgenomen als Hoofdstuk 4 van dit verslag.

De Korean Tidal Flats staan op de voorlopige lijst voor Werelderfgoed:

<http://whc.unesco.org/en/tentativelists/5482/>. Echter, het Koreaanse team heeft voorstellen tot wijziging. In hun huidige voornemen willen ze een aanwijzing voorbereiden op criterium VII Natural beauty en criterium VIII Geological processes. Tijdens deze bijeenkomst heeft Martin Baptist een aantal kanttekeningen geplaatst bij de huidige voornemens tot nominatie. Baptist heeft geadviseerd om naast criterium VIII Geological processes, ook te nomineren voor criterium IX Ecological and biological processes en criterium X Biodiversity. Voor een waddengebied als de Getbol is de koppeling tussen geomorfologische processen en ecologische processen bijzonder sterk en zelfs moeilijk van elkaar te onderscheiden. Daarom is het aan te bevelen beide criteria mee te nemen. Verder geldt dat de gebiedsbescherming juist van belang is voor biodiversiteit, bijvoorbeeld voor de zeer zeldzame vogelsoorten die hier voorkomen. Volgens de huidige voornemens zullen 3 tot 4 gebieden worden genomineerd. Eén daarvan is groot, de andere zijn relatief klein. Baptist heeft geadviseerd voorzichtig te zijn met een versnipperde nominatie van kleine deelgebieden. Voor de UNESCO is de *integriteit* van een gebied van toenemend belang. Dit wil zeggen dat er wordt beoordeeld of er een gebied voldoende groot is zodat de onderdelen van een ecosysteem die elkaar beïnvloeden in voldoende ruimtelijke samenhang aanwezig zijn. Bijvoorbeeld: wanneer een deelgebied in een estuarium wordt aangewezen, en dit niet ook een deel van de rivier omvat (die zoet water, sediment en nutriënten aanvoert en mogelijk zou kunnen worden afgesloten) of niet ook een deel van de monding naar de zee omvat (die sediment aanvoert) dan is de integriteit mogelijk niet voldoende. Tot slot heeft Baptist adviezen gegeven over de Comparative Analysis. Hij heeft aangegeven dat de Getbol moeten worden vergeleken met twee bestaande Werelderfgoederen, te weten de Banc d'Arguin en de Waddenzee. Een uniek kenmerk van de getbol is de aanwezigheid van duizend rotseilandjes tussen de slikken omdat de Getbol is ontstaan in een Ria-kust. Het is aan te bevelen om andere Ria-kusten in de wereld te vergelijken met de Getbol.

Het World Heritage Promotion Team of Korean Tidal Flats stelde de bijeenkomst van 10 oktober zeer op prijs en nodigde Baptist uit om op een volgende gelegenheid meer inhoudelijk te overleggen over de aspecten van nominatie. Ze spraken het voornemen uit om in 2015 te beginnen met het schrijven aan de Comparative Analysis.

11 en 12 oktober 2014

Op 11 en 12 oktober namen Jens Enemark en Martin Baptist deel aan een vogelexcursie georganiseerd door de EAAFP. In de ochtend van 11 oktober is een bijeenkomst gehouden waarbij gesproken werd met de governor van Seochon County, Figuur 5. In de avond van 11 oktober is op initiatief van SeungSoo Chun een gesprek gevoerd met de Director of Policy & Planning van Seochon County over bescherming van de Getbol.

Figuur 5. Jens Enemark naast de governor of Seocheon County.

Persberichten

Zowel de Waddenacademie als IMARES hebben aandacht besteed aan dit bezoek:

<http://www.wageningenur.nl/nl/nieuws/IMARES-helpt-waddengebied-in-Korea.htm>

http://www.waddenacademie.nl/nieuws/nieuwsbericht/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=865&Hash=88773baf0eea9d8ca0688f3e42082f4f

Daarnaast is het bezoek opgenomen in de website van de CWSS:

<http://www.waddensea-secretariat.org/about-us/international-partnerships/cooperation-with-the-republic-of-korea>

Enkele fotografische impressies

De Getbol: wadden met rotseilanden.

De Getbol: wadden met rotseilanden.

De Getbol: een geul snijdt zich een weg door het slikkige wad. Op de achtergrond een dam die de riviermonding afsluit.

De bouw van dammen in de slikken van de Getbol.

Blauwe reiger (*Ardea cinerea*) en Kleine lepelaar (*Platalea minor*).

Bij hoogwater rusten een Kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*), een Siberische wulp (*Numenius madagascariensis*) en zo'n 25 Terekruisers (*Xenus cinereus*) uit op een rots in de Getbol.

3 Verslag van bespreking MoU op 6 oktober 2014

Meeting on the Memorandum of Understanding Korea - Wadden Sea

**YongPyong, Korea
6 October 2014**

1. Opening

Mr. Cho (KOEM) welcomed the Wadden Sea delegation in Korea. He announced that a representative from the Ministry of Ocean and Fisheries (MOF) was not able to attend the MoU meeting because of other obligations.

Mr. Marencic (CWSS) thanked the Korean colleagues for their hospitality and for organizing the side event at the CBD CoP 12. He expressed its disappointment that the MOF was not able to attend the MoU meeting in Korea.

A list of participants of the meeting is in Annex 1. The travel schedule is in Annex 2, the programme of the CBD side event is in Annex 3.

2. Objectives

The aim of the meeting was to look back on five years of MoU activities and to discuss what has been achieved and what not, and what the priorities of the MoU activities should be in the coming period until to next Trilateral Ministerial Council Meeting in 2018.

The aim is to prepare draft work programme for approval by the Wadden Sea Board at its meeting January 2015.

3. Work activities 2009 - 2014

As a result of the 1st MoU workshop in 2009, the following work fields have been defined with concrete proposals for joint activities:

- Policy and management (integrated management strategies, sustainable use, restoration of wetland)
- Monitoring and research (monitoring workshops, benthos workshops, scientific comparison, bird monitoring).
- Information and education (eco-tourism, environmental education and awareness).
-

3.1 Policy and management

The MoU was successful in communicating the global importance of tidal flats and its protection internationally on various occasions (Ramsar CoP 2008 Resolution X.22, IUCN World Conservation Congress 2012, IMPAC Marseille 2013, CBD CoP 2014). The cooperation Korea-Wadden Sea can regarded as unique as they are not so many comparable cooperation on such detailed level worldwide.

One workshop was carried out in October 2009 which specifically addressed the management exchange.

Achievements:

- Comprehensive report on the Wadden Sea management scheme published in Korean by Prof Chul-Hwan Koh to inform Korean policy makers and managers.

- Designation of further MPAs in Korea including an enhanced management and monitoring.
- Establishment of further information centres including a network in Korea.
- Better understanding of management challenges in the Yellow Sea by Wadden Sea experts.

Future priorities:

- Exchange experiences on management issues, e.g. restoration projects, adaptation to climate change, policy assessment.

3.2 Monitoring and Waterbird Management

Several workshops and meetings on tidal flat monitoring and water bird protection were attended by Korean and Wadden Sea experts. One benthos monitoring workshop was carried out as part of the MoU in 2011 which also included practical field research. The bird meetings were organized in an international framework, no specific MoU meeting has been organized so far.

Achievements:

- Strengthening the cooperation between the MOF and the Ministry of Environment in Korea on bird monitoring,
- Funding by MOF for extending monitoring of waterbirds,
- Establishment of the Korean Shorebird Network,
- Extension of the Korean Benthos monitoring programme with TMAP as an example,

Future priorities

- Strengthening bird monitoring network and exchange in Korea,
- Better connection between science and policy.

3.3. Information and education, Eco-tourism

Since 2009, the exchange between the info centres in Korea and the Wadden Sea has been developed well and a number of persons and centres have been involved at both sites. Three education workshops have been organized in Korea (2010, 2012, 2014) with study visits, practical courses and exchange of education material. Furthermore, representatives of the Korean centres participated in the annual IWSS workshops. Three study visits to the Wadden Sea information centres (2011, 2013, 2014) have been organized by the Korean centres and local governments. The workshop in Sept/Oct 2014 was funded by EcoHorizon and carried out in cooperation with the local governments. Arrangements are in preparation to continue this exchange in the next 5 years (workshops, study visits) covering MPA management and education.

Ecotourism and sustainable tourism is an important at both sites. The network of 'slow cities' in Korea and the PROWAD project in the Wadden Sea offer opportunity to exchange best practice, e.g. on training and qualification of tourism stakeholders.

Achievements:

- Korean Network of Getbol Centres with involvement of local governments
- Working cooperation structure on CEPA between centres in Korea and the Wadden Sea (annual exchange, capacity building and training).
- Exchange of education material (Wadden Sea material in Korean),

Future priorities:

- Continue cooperation (exchange, capacity building and training)

- Enhance involvement of local stakeholders.
- Development partnerships between Korean and Wadden Sea info centres including staff exchange.
- Develop joint education products (e.g. Flyway book project).
- Cooperation and exchange on sustainable tourism.

3.4 Science and research

Several opportunities have been used to bring scientist from Korea and the Wadden Sea together (International Scientific Wadden Sea Symposia, 2009 and 2012, Benthos Workshop in Mokpo 2010) to enhance knowledge of the two ecosystems and its management.

The exchange has not yet resulted in an overall cooperation scheme although contacts between scientist and institutes have been established. These contacts should be used to extend the cooperation and to establish a framework for joint research activities. This should cover applied research (for specific management issues) as well as basic science. Research projects should be initiated the by the scientist and funded by national research budgets.

Achievements:

- Increased knowledge of the sites and better insight in research activities and priorities.
- Network of scientists which can be approached for joint research projects.

Future priorities:

- Definition of research themes which integrates issues which are relevant for the MoU (e.g. management issues, comparative analysis of both ecosystems, application of remote sensing techniques).
- Approach scientists and institutions who are willing to cooperate on this issue using the existing scientific structures at both sites (including financing of scientific projects through national research budgets).

3.5 MoU Communication

The MoU Korea – Wadden Sea has been successful in involving many experts from both sites and exchanging experiences on management, monitoring, research and information/education. Taking into account the limited budget, much has been achieved since 2009 an various levels also compared to the other international cooperations.

However, an appropriate communication of the MoU, its activities and achievements to the partners and other stakeholders has not yet set up. A small MoU leaflet has been prepared by the CWSS on occasion of the Tønder conference (Feb. 2014) and reprinted for the CBD CoP (Oct 2014). The MoU activities are also compiled on the CWSS website (<http://www.waddensea-secretariat.org/about-us/international-partnerships/cooperation-with-the-republic-of-korea>)

Achievements:

- MoU Leaflet with main achievements.
- Communication of MoU on websites,

Future priorities

- Communication to MoU to a broader audience and multipliers
- Preparation of an MoU brochure with overview on activities and outcome with involved institutions and contact persons

- Communication of MoU through info centres (including partnerships, CEPA activities).

4. Activities 2015 -2018

4.1. Policy and Management

1. Exchange / comparison on management structures (to be confirmed)
2. Participation of Korean delegation at Trilateral Governmental Conference Leeuwarden 2018 (with presentation of MoU results). (lead KOEM)
3. Participation at Small Island Conference , Leeuwarden 2018 (lead KOEM)

4.2 Monitoring and waterbirds

1. Cooperation of Wadden Sea bird experts and Korean Shorebird Network (focus on monitoring strategies, assessment and data handling), participation at network meetings (lead Yong-Ki Ju, KSN, CWSS)
2. Participation of Korean expert at final conference of WIMO project on tidal flat monitoring (November 2015) (lead Hubert Farke).

4.3 Environmental education and awareness, information centre

1. Study visit of Korean info centers to the Wadden Sea in autumn 2015 (lead EcoHorizon)
2. Exploring partnerships between info centres in Korea and Wadden Sea (including activities and products) in 2015 (lead EcoHorizon)
3. Preparation of a CEPAR workshop in Korea in 2016 (lead EcoHorizon)
4. Participation of Korean experts at annual IWSS workshops (lead IWSS),
5. Preparation of a network on ecotourism in Korea and exchange with the Wadden Sea on sustainable tourism in the World Heritage (PROWAD).
6. Participation at the final PROWAD conference in spring 2015 (lead CWSS).

4.4 Science and research

1. Connection of science and policy (information about Science-Policy-Matrix in the Wadden Sea, involvement of Korean experts to be confirmed) (lead Waddenacademie),
2. Definition of research themes as framework for science cooperation in the MoU: comparison of ecosystems, role of parasites (AWI proposal), application remotes sensing. Approach of scientists to integrate themes in their research projects (lead CWSS, Prof. Chun).
3. Participation of Korean scientist at International Wadden Sea Symposium in Denmark in 2017 (lead CWSS, Prof Chun).

5. Summary and Follow-up

The meeting has identified achievements, future priorities and concrete activities for the different work fields. Much has been achieved and there are many opportunities to continue the MoU work.

The meeting also underlined that further involvement of relevant stakeholders is necessary to be able to carry out the activities. The success of the MoU has been a great extent a result of the commitment from NGOs, local governments and scientists. On the other hand, support and funding from ministerial level in Korea and the Wadden Sea is necessary to live up to the aims and objectives of the MoU.

The meeting agreed:

- To comment on the works priorities and list of activities within two weeks,
- To prepare a draft work plan by mid of December 2014 for comments by all involved partners (lead CWSS and KOEM)
- To prepare a final draft for approval by the ministries in January 2014.

Annex 1

**Memorandum of Understanding
Korea - Wadden Sea**

YongPyong, Korea

6 October 2014

List of participants

Korea:

Mr. Chanyoun Cho, Team leader, KOEM

Mr. Inseo Hwang, KOEM

Mr. Yunil Kim, KOEM

Ms Ji-Young Jang, Eco-Horizon Institute

Ms Sung Hwan Lee, Eco-Horizon Institute

Mr Yong-Ki Ju, Chonbuk University, Korea Shorebird Network

Wadden Sea:

Mr Harald Marencic, Common Wadden Sea Secretariat, Managing Director World Heritage,

Mr. Hubert Farke, Senior Scientist, WIMO Project, National Park Lower Saxon Wadden Sea, Germany

Mr. Jens Enemark, Common Wadden Sea Secretariat, International Advisor,

Mr. Martin Baptist, IMARES, Waddenacademie, The Netherlands, Senior Scientist.

Ms Anja Szczesinski, WWF Germany, World Heritage Environmental Education,

Mr. Soeren Rask Jessen, Nature Agency Danish Environmental Ministry, Denmark

Annex 2**MoU Korea Wadden Sea at CBD-COP****6 - 10 October 2014****Final Schedule**List of Wadden Sea Participants

1. Mr Harald Marencic, Common Wadden Sea Secretariat, Managing Director World Heritage,
2. Mr. Hubert Farke, Senior Scientist, WIMO Project, National Park Lower Saxon Wadden Sea, Germany
3. Mr. Jens Enemark, Common Wadden Sea Secretariat, International Advisor,
4. Mr. Martin Baptist, IMARES, Waddenacademie, The Netherlands, Senior Scientist.
5. Ms Anja Szczesinski, WWF Germany, World Heritage Environmental Education,
6. Mr. Soeren Rask Jessen, Nature Agency Danish Environmental Ministry, Denmark

Day	Location	Programme
5.10.2014	Yongpyoung Resort	Arrival at Hotel (afternoon up to 22:00), briefing
6.10.2014	Yongpyoung Resort	10:00 – 17:00 MoU joint meeting on work plan 2014-2018
7.10.2014	Yongpyoung Resort / CBD Conference Venue	10:00 – 13:00 Preparation MoU side event (presentations, discussion, statements) 13:00 attend CBD-COP
8.10.2014	CBD Conference Venue	13:15 - 14:45 MoU side event (about 60 participants) 15:30 – 17:30 Meeting MoU 18:15 Participation side event East-Asian- Australasian Flyway Partnership
9.10.2014	Yongpyoung Resort, CBD Conference Venue	8:30 – 13:00: Excursion (Naksansa Temple, East Sea), 13:15 – 14:45 Participation event Yellow Sea Partnership
10.10.2014	Yongpyoung Resort, Dragon Valley Hotel	11:00 – 14:30: Meeting with Korean World Heritage Project Team
11.10.2014	Departure	Departure or West Coast Excursion

Annex 3

MoU Korea Wadden Sea at CBD-COP
The 4th Joint Workshop on the MoU Wadden Sea Korea
8 October 2014
13:15 – 14:45

Final Programme

- 13:15 – 13:20 Mr. Choi, KOEM: Opening and Introduction to the MoU
13:20 – 14:20 Presentations by Wadden Sea and Korean Experts (10 minutes)
1. Harald Marencic, CWSS: Management and Protection of Tidal Flats in an international perspective (World Heritage, Flyway, MoU Korea)
 2. Byoungseol Koh, KOEM: Science and monitoring of tidal flats in Korea and scientific exchange
 3. Hubert Farke, WIMO Project / Martin Baptist, IMARES / Waddenacademie: Ecology of intertidal flats - Cooperation in science and monitoring
 4. Yung-Ki Ju, Korean Shorebird Network: Migratory Birds in Korea and exchange with the Wadden Sea
 5. Anja Szczesinski, IWSS /Soeren Rask Jessen, Nature Agency: Environmental education, cooperation of info centres and sustainable tourism (Trilateral Wadden Sea School, info centre network and exchange with Korea)
 6. Ji-Young Jang, EcoHorizon: Tidal flat education in Korea and exchange with the Wadden Sea
- 14:20 – 14:25 Summary (chair Jens Enemark)
14:25 – 14:45 Discussion, Q&A (chair Jens Enemark)

4 Verslag van de bijeenkomst over werelderfgoed

From: CWSS

To: TG-WH

Date: 14 October 2014

Subject: Meeting with Korean World Heritage Promotion Team Korea on 10 October 2014

1. Background

Korea intends to nominate a part of its tidal flats for inscription on the World Heritage List. In July 2011 a small delegation visited the Wadden Sea to study the Wadden Sea World Heritage. The visit was initiated by the Korean Ministry of Culture, which is responsible for the World Heritage Convention in Korea. In September 2012, Hubert Farke and Jens Enemark was invited to a workshop in Mokpo, Korea to present the Wadden Sea World Heritage including the experiences with the nomination process and the benefits ensuing from the inscription. The workshop was organized by the team which visited the Wadden Sea the year before and included local stakeholders.

On Friday 10 October 2014, at the margin of the CBD-MoU side event, the Wadden Sea team met with the Korean World Heritage team headed by Dr Woo. At the meeting was also the secretary of the Korean project team Dr Moon and 3 additional staff members and representatives of EcoHorizon. The meeting was an informal meeting which aimed to take stock of the Korean activities with regard to the intended Korean nomination also in the context of the MoU and the further collaboration between the CWSS and Korea on the issue.

2. Preparation Korean Tidal Flat World Heritage

The Korean team informed that it was now intended to nominate three-four sites within a serial nomination of which the Sinan archipelago in the south-western part with about 400 km² constitutes the largest part. The other areas are smaller areas around islands in connection with tidal flats adding up to some 100 km². The nomination would be based on criteria vii (beauty) and viii (geology) with emphasis on tidal flats connected to islands and not the mainland island flats. The intended nomination is somewhat different from the information received on the occasion of the 2012 workshop in which the extent of the areas was smaller and the nomination under the cultural criteria rather than the natural ones was contemplated. On the Korean tentative list, 6 areas covering to a large extent the mentioned areas are included <http://whc.unesco.org/en/tentativelists/5482/> under the criteria vii, viii and ix. The current time schedule anticipated the nomination to be submitted in 2019 with a further second step to include cultural aspects.

3. Discussion and role of the Wadden Sea World Heritage

During the exchange of views on the intended nomination, the Korean representatives acknowledged that there were an issue of integrity in the sense that the area was too small to meet the conditions of integrity. It was, however, underlined that additional areas were under consideration but that a nomination of such areas lacked local support.

It was further argued from the Wadden Sea team that also criteria ix and x should be included since it would be impossible to separate the criteria and it would be essential to explore whether there would be sufficient information to make a nomination under these criteria possible. The Korean team indicated that they doubted that the information would be available to a sufficient extent and would need help from the Wadden Sea to assess the information and conduct further monitoring.

In discussing how the support could be provided it was stated that assistance should be provided by the Wadden Sea in the context of the existing MoU instead of making a separate MoU for the purpose of the World Heritage activities. It was indicated that they would need support with regard to the comparative analysis, the monitoring and assessment and conservation and management. A workshop would be held next year as a further step towards creating support for the nomination which seems to be available on the level of the county councils for the respective intended sites. For the Seocheon site the governor already indicated his support during the excursion following the meeting.

4. Conclusion and Follow up

There is a high level of interest on behalf of the Wadden Sea World Heritage to have an additional tidal area included on the List. This would underline the global importance of tidal flats for biodiversity which goes far beyond their borders, reinforce the work in the Wadden Sea and underpin the cooperation with Korea provided that it takes place within the existing MoU.

The Korean World Heritage Team will keep the CWSS informed on the further work plans including a preparation of the international workshop in Korea in spring 2015.

Note prepared by
Jens Enemark with support of the Wadden Sea team